

результату стосовно захисту комерційної таємниці та забезпечення добросовісної конкуренції в економічному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 18–22. – Ст. 144.
2. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 8 вересня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. – 1991. – № 47. – ст. 646.
3. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 року. *Відомості Верховної Ради України*. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
4. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці : Постанова Кабінету міністрів України від 09.08.1993 № 611
5. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 7 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. – 1996. – № 36. – Ст. 164.
6. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII
7. Бубенко П. Т., Величко В. В., Глухарев С. М. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. Харків. : ХНАМГ, 2011. – 215 с.
8. Підпригора О.Л., Святоцький О. Д. Право інтелектуальної власності. Академічний курс. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ., 2004. – 320 с.
9. Харченко В. Б. Комерційна таємниця як об'єкт права інтелектуальної власності та категорія кримінального права – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://radnuk.info/statti/550-intelrktual/14589-2011-01-18-06-24-00.html>.

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА

***Шевченко В. В.**, магістр, Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, м. Черкаси*

Ефективне формування грошових потоків означає таке надходження і витрачання грошових коштів, яке створює чистий грошовий потік та дає віддачу у вигляді чистого прибутку. Оцінку ефективності формування грошових потоків, насамперед, здійснюють за розрахунком чистого грошового потоку, позитивна величина якого свідчить про наявність у підприємства вільного залишку грошових коштів, одержаних від об'єктів господарювання в окремих періодах [1, с. 297].

Використовуючи дані фінансової звітності ТОВ «НВО «Укрресурс», проаналізуємо достатність надходження грошових коштів та ефективність їх використання (таблиця 1).

Таблиця 1 – Достатність надходження грошових коштів та ефективність їх використання на ТОВ «НВО «Укрресурс» у 2015-2017рр.

Показники	2015 рік	2016 рік	2017 рік	Абсолютне відхилення (+,-)	
				2017 р./ 2015р.	2017 р./ 2016р.
1	2	3	4	5	6
Чистий грошовий потік, тис. грн.	-106,0	+143,0	-408,0	-302,0	+551,0
Рівень достатності грошових коштів, грн. (P_d)	0,997	1,003	0,992	-0,005	-0,011
Рівень окупності грошових витрат, грн. (P_o)	1,003	0,997	1,008	+0,005	+0,011
Коефіцієнт достатності чистого грошового потоку	-0,123	+0,068	-1,580	-1,457	-1,648
Рентабельність залишку грошових коштів, %	436,2	423,1	366,7	-69,5	-56,4
Рентабельність витрачених грошових коштів, %	5,58	4,01	2,70	-2,88	-1,31
Рентабельність отриманих грошових коштів, %	5,59	4,00	2,73	-2,86	-1,27
Рентабельність чистого грошового потоку, %	-2024,5	+1510,5	-339,7	+1684,8	-1850,2
Дохідність грошових надходжень, грн.	-0,003	+0,003	-0,008	-0,005	-0,011
Дохідність грошових витрат (або коефіцієнт ефективності грошових потоків), грн.	-0,003	+0,003	-0,008	-0,005	-0,011

Додатне значення чистого грошового потоку товариство мало лише у 2016 році. У 2015 та 2017 роках чистий грошовий потік має від'ємне значення. Надходження грошових коштів випереджали їх виплати лише у 2016 році, про що свідчать значення рівня достатності грошових коштів ($P_d > 1$). У 2015 та 2017 роках товариству не вистачало поточних надходжень для здійснення платежів, і для розрахунків потрібно було використовувати залишки грошових коштів минулих періодів, залучати як додаткове джерело фінансування банківські позики та збільшувати кредиторську заборгованість.

Лише у 2016 році грошовий потік ТОВ «НВО «Укрресурс» можна вважати окупним, оскільки рівень показника менший за одиницю ($0,997 < 1$). Тобто була сформована певна величина чистого грошового потоку, а на 1 грн грошових надходжень використовувалося трохи менше однієї гривні витрат. Негативним є зростання рівня окупності грошових витрат у 2017 році. Якщо у 2015 році на 1 грн грошових надходжень використовувалося 0,003 грн грошових витрат, то у 2017 році 0,008 грн.

Фінансовий стан підприємств визнається стійким, якщо забезпечується збалансованість надходження грошових коштів і їх виплат, яка визначається через коефіцієнт достатності чистого грошового потоку. Оптимальне значення цього показника дорівнює одиниці. Це свідчить про те, що у звітному періоді грошових коштів надходило стільки, скільки їх потрібно було для здійснення виплат.

У 2015 та 2017 роках значення коефіцієнту достатності чистого грошового потоку має від'ємне значення, що свідчить про незбалансованість грошових потоків товариства у цих періодах. Однак таку ситуацію не можна оцінювати однозначно як незадовільну. При недостатності надходження грошових коштів виплати проводяться за рахунок раніше накопиченого залишку, що може й не

мати негативних наслідків у короткостроковому періоді. Такий стан може погіршити результати діяльності товариства в майбутньому, якщо перевищення виплат над надходженнями грошових коштів буде зберігатися і призведе до їх дефіциту. Враховуючи розмір залишку грошових коштів на кінець 2017 року та суму виплати основного боргу за кредитами грошові потоки товариства в 2017 році оцінюємо негативно.

Порівняння грошових потоків підприємства з отриманим фінансовим результатом (визначення показників рентабельності) дозволяє встановити позитивні та негативні тенденції використання грошових коштів.

Рентабельність грошових коштів, що надійшли, витрачені та їх залишку у 2017 році значно нижча ніж у попередніх роках. Так, рентабельність витрачених грошових коштів з 5,58% у 2015 році зменшилась до 2,70% у 2017 році, рентабельність отриманих грошових коштів зменшувалась майже так само. Рентабельність залишку грошових коштів товариства з 436,2% у 2015 році зменшилась до 366,7% у 2017 році.

При оцінці рентабельності грошових коштів необхідно враховувати, що збільшення показників рентабельності залишку грошових коштів за рахунок його зменшення не є однозначно позитивним результатом. Підвищення рентабельності грошових коштів таким шляхом може негативно вплинути на здатність підприємства розраховуватися за своїми зобов'язаннями. У зв'язку з цим, при оцінці ефективності використання грошових коштів на підставі показників рентабельності залишку грошових коштів необхідно одночасно враховувати структуру підприємства. Ефективним можна визнати використання грошових коштів, якщо частка активів підприємства у грошовій формі відповідає потребам у них.

Проте, зниження рентабельності витрачених грошових коштів не слід розглядати як негативний результати поточної діяльності підприємства за наступних умов:

- якщо така тенденція викликана збільшенням виплат, які забезпечать йому прибуток в майбутньому;
- якщо відбулося збільшення надходження грошових коштів від господарських операцій, фінансовий результат за якими визнано у попередні звітні періоди.

Дохідність грошових надходжень у 2015 та 2017 роках має від'ємне значення. Проте, у 2016 році з кожної гривні позитивного грошового потоку товариство одержало 0,003 грн. чистого грошового потоку.

Узагальнюючим показником оцінки руху грошових коштів є дохідність грошових витрат (або коефіцієнт ефективності грошових потоків). Підвищення дохідності грошових витрат свідчить про прискорення оборотності грошових коштів у 2016 році та уповільнення їх оборотності у 2015 та 2017 роках.

Підсумовуючи вищевикладене, можна стверджувати про неефективне управління грошовими коштами на ТОВ «НВО «Укрресурс» у 2015 та 2017 роках.

З метою ефективного управління грошовими потоками ТОВ «НВО «Укрресурс» доцільно скласти план надходження й видатків грошових коштів

на рік з квартальною розбивкою. А для встановлення конкретних строків надходження коштів і виплат грошових коштів товариства та їх доведення до конкретних виконавців у формі планових завдань запропоновано розробляти платіжний календар.

Список використаних джерел:

1. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : Підручник / Ю. С. Цал-Цалко. – Київ: ЦУЛ, 2008. – 566 с.

ПАРТНЕРСЬКІ ЗВ'ЯЗКИ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Шпілько В. Л., аспірант, Кан М. І., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

В умовах ринкового середовища на виробничо-господарську діяльність помітно впливають партнерські відносини між підприємствами, організаціями, установами незалежно від їхньої форми власності та організаційно-правової структури.

Будь-який зв'язок з часом може бути перерваний або порушений під впливом різних обставин, а отже діяльність підприємства піддається постійній небезпеці. Порушення каналів зв'язків може відбутися з наступних причин: в результаті конкуренції (добросовісної та недобросовісної); змін у навколишньому середовищі, що змушує підприємство переглядати умови договору або контракту (зміна цін, податкового законодавства, соціально-політичної ситуації); з появою більш вигідних пропозицій (більш рентабельного договору, більш привабливих умов роботи); зміни особистих відносин між керівниками; зміни фізичних умов переміщення товарних, фінансових і трудових ресурсів (в результаті аварій та інших катаклізмів, зміни митних умов, виникнення нових меж або регіональних відносин).

Тому під час формування системи фінансово-економічної безпеки підприємства необхідно враховувати, що безпосередні стосунки підприємства з партнерами та споживачами зумовлюють виникнення певного виду ризиків, пов'язаних із самим процесом виробничо-господарської діяльності.

Разом із тим функціонування підприємства може призвести до виникнення загроз рівню безпеки його контрагентів, що викликає в них природну відповідну реакцію та подальше зниження загального рівня безпеки самого підприємства [3, с. 257].

Явище партнерських відносин на ринку України є ще досить новим і не цілком дослідженим поняттям. В економічній літературі разом із терміном «партнерські зв'язки» чи «партнерські відносини» зустрічаємо і поняття «партнерство», «господарські відносини» «ділові контакти», «договірні відносини» та ін. Це пов'язано насамперед з розбіжностями, що виникають у процесі перекладу зарубіжних джерел.